

KJK ainekava põhikoolile	1. Ainevaldkond: Kunstianed	2. Õppeaine: Kunstiõpetus
3. Kooliaste: II	4. Klass: 5	5. Tundide arv nädalas: 1
Õppeaine kirjeldus (sh ainespetsiifikast lähtuvad erisused):		
<p>Kunsti õppeaine roll on innustada õppijat avastama ja kasutama oma võimeid (sh seni avaldumata võimeid) kunsti ja visuaalkultuuri loojana ning sellega suhestujana, seega ka kultuurikandjana. Kunsti õppeaine tugineb ülesehituselt visuaalkultuurile ning arendab visuaalset kirjaoskust, mis on tänapäeva maailmas edukaks toimetulekuks tähtis igapähele. Kunst toetab õppija loovust ja isiksuseomadusi, mis annavad eeldused mis tahes inimtegevuse valdkonnas probleeme uut viisi lahendada, jõuda originaalsete, kasulike, eetiliste ja vähemalt looja jaoks soovitud tulemusteni.</p> <p>Õppeaine lähtealused on:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. maailma kunsti ja visuaalkultuuri laiahaardeline käsitlemine. Visuaalselt tajutav inimese loodud ja mõtestatud keskkond (visuaalkultuur) hõlmab kujutisi, tekste, esemeid, ehitisi, ruumisuhteid jms ning nende erinevaid ja muutuvaid tähendusvälju. Visuaalkultuur sisaldab nii tahtlikke ja kavandatud artefakte (nt kunstiteosed, graafiline disain, reklaam, fotograafia, mood jne) kui ka juhuslikke ja plaanimata visuaalseid märke ning kooslusi (nt tänaval või meedias kõrvuti sattunud reklaamid, kasutatud tüpograafia, muruplatsi niitmine ja sissetallatud teerada, aja jooksul kujunenud kodusisustus jne). Visuaalkultuuris on teadlik toimimine seotud suhtlusega, erinevate sõnumite ja tähenduste loomise, säilitamise, muutmise ja edastamisega; nii esteetiliselt mitmekesise keskkonna kui ka emotsionaalse ja intellektuaalse keskkonna loomisega ning majanduse toimimise ja majanduslike väärtuste loomisega. Kunstipädevuse omandamist toetab maailma kunsti ja visuaalkultuuri käsitlemine nii nüüdisaegses kui ka ajaloolises kontekstis; 2. kunsti vormide ja tähenduste pidev muutumine, eksperimentaalsus ja areng, mis võivad ühiskonda ka proovile panna. Kunstis kui visuaalkultuuri kitsamas osas luuakse uut inimkogemust, väljendust ja tähendusi teadlikumalt ning sihipärasemalt, suhestudes valdkonna eripäraga, otsinguliselt ja eksperimenteerivalt. Kunsti pidev uuenemine peegeldab muutusi nii teadustes kui ka ühiskonnas, väärtustes ja hoiakutes. Kunst tohib võtta endale fantaasia, moraali ja ühiskondlike kokkulepete piire kompava ning nihutava rolli, et mõtestada ja arutleda, ka katsetada erinevaid ettekujutusi ja võimalikkusi; 3. õpetaja on aktiivne kunstiga suhestuja, kes toetab õpilasi kultuuri muutuvates mitmekesisuses. Täpsema õpisisu valib õpetaja, kes juhivad õpet ja õpikeskkonna loomist. Õpetaja enda hoiakud, avatus ja sallivus, mitmetähenduslikkuse ja muutlikkuse taluvus, aktiivses dialoogis ja mõtestatuses olemine vana ja uue kunstiga on äärmiselt olulised. Kunstiaine ise on samuti seotud pidevate muutustega – uue kunstiloominguga, uute avastustega kunstiajaloo, seniste väärtuste ümberhindamisega ühiskonnas, uute väärtuste leidmise ja loomisega. Kunsti õppeainet on võimalik üles ehitada eri kunstikäsitlustele tuginedes. Valdkonnast saab ehedama pildi, kui õppijad ja õpetaja võivad mõtiskleda mitme kunstikontseptsiooni üle ning teadvustada kunsti loomise ja hindamise eri aluseid (nt funktsionaalne, realistlik, idealistlik, estetistlik, kontseptuaalne, pragmaatiline, institutsionaalne jne); 		

4. kunsti õppeaines on võrdselt oluline nii kunstikogemus kui ka õppimiskogemus. Sageli on teosest kui lõpptulemusest tähtsam loominguline ja otsinguline tee, tagasiside ja refleksioon, üldpädevuste kujundamine, motivatsiooni leidmisele ja hoidmisele suunatud tegevused. Koolikunstis on vaja väärtustada õppija isikliku tasandi loomet, avastusi, pingutust ja sõnumit, sest õppijale endale tähtis tegevus loob talle just nimelt tähendusliku kunstikogemuse ka siis, kui lõpptulemus ei ole originaalne või sisukas laiemas kunsti ja visuaalkultuuri kontekstis. Juhul kui lõpptulemus visuaalkultuuri-, disaini- või kunstiteosena on õppes oluline, peab õpetaja kvalitatiivse muutuse teket valmivas teoses teadvustama ja toetama eesmärkide ning hindamiskriteeriumide sõnastamisega.

Kunsti osaoskused võimaldavad kunsti õpetamist mitmekülgsetl käsitleda ja jälgivad disaini tsüklilist loogikat, mis on maailmas järjest laiemalt käibel nii kunstiteoste, toodete, protsesside kui ka uuringute kavandamisel. Kunsti osaoskused on:

1. väljaselgitamine, teadmine, mõistmine (kuulamine, vaatamine, lugemine, info otsimine, kirjeldamine, sõnastamine, valimine, uurimine);
2. plaanimine ja ideede arendamine (ideede genereerimine, visandamine, katsetamine, organiseerimine, protsessi plaanimine, koostamine, leiutamine);
3. loomine (eesmärgipärane väljendus- ja töövahendite rakendamine, viimistlemine, toimetamine, täiendamine, esitlemine);
4. refleksioon, analüüs ja kriitika (uurimine, tõlgendamine, retsenseerimine, tagasisidestamine, arutlemine, väärtushinnangute arendamine ja andmine).

Õpitulemuste sõnastamise puhul on arvestatud, et õpetaja saaks koostöös õpilastega ise otsustada, mis õppeülesannete ja teemade käsitlemisega õpitulemusi saavutada, pidades silmas õpilaste vajadusi ja muutusi kunstimaailmas. Põhikooli õpitulemustes on rõhk teadmisel ja mõistmisel ning sihipärasel kunstilisel tegevusel: idee arendamine ja parima võimaliku lahendi leidmine oma ideele. Disainiga seotud õpitulemused võrdsustatakse ainekavas plaanimise ja idee arendamisega nii, nagu see on kujunenud nüüdisaja praktikas.

Õpitulemused (sh üldpädevused):

Õppesisu:

Õpilane:

1. rakendab ja kirjeldab eakohaselt visuaalkultuuri ilminguid õpetaja ning enda valikul (teabegraafikat: silte, kaarte, infograafikat; õpikute illustratsioone, (multi)filmide ja arvutimängude pildilist külge, reklaami linnaruumis ja meedias, riidetust, kaupluste vaateaknaid, internetikeskkondi, ehitatud keskkondi, esemelist tänapäeva ja pärimuskultuuri);

Kultuuri- ja väärtuspädevus - Mõistab kultuuri tähendust ja mõju inimesele.

Õpipädevus – õpitu kasutamine ja seostamine varemõpituuga.

Õpilane mõistab, et kunst on meie elu lahutamatu osa. Kunsti abil on võimalik loovalt ja isikupäraselt väljendada enda emotsioone ja arusaamisi.

Õpilane tutvub õpetaja valikul Eesti ja muu maailma mineviku- ja nüüdisaegsete teostega, analüüsib ja arutleb nende omapära üle enda kogemuste piires, teadvustab autorsuse põhimõtteid.

Õpilane rakendab loovalt enda töödes erinevaid kunstiliike ja mõistab nende seost igapäevaeluga.

Tundides käsitletakse muu seas loodust säästva tarbimise teemat, pärimuskultuuri ja disaini.

Õpilane arendab ja õpib juurde erinevaid kunstitehnikaid ja töövõtteid (maal, joonistus, digitaalgraafika, kollaaž, segatehnikad, keraamika).

2. teab tunnis tutvustatud kunstnikke ja nende loomingut, stiili;

kultuuri- ja väärtuspädevus – tunneb ära tuntud autorite teoseid või oskab määratleda teoseid kunstitehnikate põhjal.

3. oskab käituda näitusekeskkonnas, leiab enamasti ise muuseumi, galerii või virtuaalnäituse mõistmiseks vajaliku või muu kunstialase info; teab autorsuse üldisi põhimõtteid ning kujutiste salvestamise ja jagamise head tava;

Õpipädevus – info leidmine

Digipädevus - leida digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärust

4. mõistab säästlikkuse ja kestlikkuse tähtsust;

Läbiv teema - Keskkond ja jätkusuutlik areng – arendatakse säästvat suhtumist ümbritsevasse.

5. märkab, kirjeldab ning mõtestab nüüdisaegsete ja ajalooliste tarbeesemete ning hoonete erinevusi;

6. märkab ning kirjeldab iseseisvalt seost tarbeeseme või ruumi/hoone suuruse, vormi, materjali ja otstarbe vahel;

7. lahendab õpetaja esitatud ülesande, läbides kõiki disainiprotsessi etappe ning toetudes õpetaja juhendamisele ja etteantud materjalidele. Kavandab enda idee või teose; teab, et kavand on üldistatud, ülevaatlik ja visandlik;

Ettevõtlikkuspädevus – ideede loomine ja elluviimine, plaanide koostamine

8. loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid spontaanselt ning uurides ja kavandades; teeb õpetaja abiga põhjendatud valikuid õpitud kunstitehnikate ja töövõtete, materjalide ning kompositsioonipõhimõtete hulgast;

Kultuuri- ja väärtuspädevus - rakendab kunsti eneseväljendusviisina.

Lähtuvalt ülesandest kujutab õpilane erinevaid objekte vaatluse, mälu ning trüki- ja digitaalsete materjalide uurimise järgi saavutades isikupäraseid tulemusi. Õpetaja abiga või iseseisvalt kavandades tehakse valikuid materjalide, tehnika ja teostamise osas.

Kunstitööde loomine toimub individuaalselt ja gruppides. Pikemaajalisi kunstitöid esitletakse, põhjendatakse valikuid, toimub arutelu ning tagasisidestamine. Õpilane kasutab sealjuures omandatud kunstimõisteid.

Kunstitööde loomine toimub individuaalselt ja gruppides.

Lõiming teiste õppeainetega toimub vastavalt võimalustele

Õppeaasta jooksul käsitletavat teemad võivad olla erineva pikkusega. Mitmele tunnile planeeritud kunstitöid hindab õpetaja etapiviisiliselt.

Võimalikud teemad:

Koomiks

Õhuperspektiiv

Õpetaja valitud kunstniku loomingul põhinev kunstitöö

Kõige vanem asi, mis on minu kodus

Tootedisain

maastikumaal

Keraamika

Inimfiguuri ja pea proportsioonid

Digimaal/joonistus

Enesemääratluspädevus – mõistab ja hindab iseennast

Õpipädevus – õppekeskkonna organiseerimine, õppimise planeerimine,

matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus – uute tehnoloogiate kasutamine

Digipädevus – digitaalne sisuloome

9. analüüsib loodut ja arutleb loodu (nii kunsti kui ka visuaalsete objektide) üle isiklikult positsioonilt, seostades kunste ja kunsti teiste valdkondadega ning ühiskonna muutustega üldisemalt;

Õpipädevus – õpitu kasutamine ja seostamine varemõpitudga, teadmiste ja oskuste analüüsimine

10. kasutades õpitud kunstimõisteid selgitab ja analüüsib õpetaja antud küsimustele toetudes oma tööd, tuues esile töökäigu ning põhjendades oma tehtud sisulisi, uurimuslikke või loomingulisi otsuseid;

Ettevõtlikkuspädevus – tulemuse tutvustamine

11. annab kaasõppijatele toetavat tagasisidet; põhjendab oma arvamust.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus – väärtushinnangute erinevuse aktsepteerimine, arvestamine suhtlemisel.

Suhtluspädevus – selge ja viisakas eneseväljendus, oma arvamuse põhjendamine.

Põhimõisted:

Kavand, teos, visand, kompositsioon
Kunstiliigid: maal, skulptuur, graafika, tarbekunst, arhitektuur, kollaaž, disain
Kunstižanrid: maastik, portree, natüürmort,
Õhuperspektiiv, värviperspektiiv
Autor, autoriõigused, viitamine
Koomiks, tänavakunst, graffiti
Figuur, poos, proportsioon, profiil, otsevaade

Vüimalik lõiming kooliüritustega/õppeainetega:

Informaatika - digimaal

Matemaatika – mõõtühikud, mahulised geomeetrilised kujundid

Eesti keelega lõimimine toimub kunstiõppes läbivalt: sõnavara laiendamine mõistete õppimise kaudu, suuline või kirjalik õpilase eneseanalüüs, tehtud valikute põhjendamine, kaasõpilaste tööde tagasisidestamine.

*Kirjandus – koomiks, rahvakalendri- ja muude tähtpäevadega seotud teemad.
Ajalugu, inimeseõpetus - Kõige vanem asi, mis on minu kodus*

Osalemine kooliüritustel toimub vastavalt vajadusele ja võimalustele.

Teadmised, oskused ja hoiakud:

Õpilane:

1. tõlgendab visuaalseid kujutisi oma kogemuse ja õpitu piires;
2. teab autorsuse üldisi põhimõtteid;
3. kasutab õpetaja juhendamisel osalist disainimist probleemi lahendamiseks kestlikult;
4. loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid nii spontaanselt kui ka uurides ja kavandades, kasutades ning põhjendades eri tehnikavõtteid ja kompositsiooni;
5. analüüsib oma teost ja tööd; arutleb loodu üle, seostades loomingut oma kogemuse piires teiste eluvaldkondadega.